

Новорічна історія для дітей і дорослих

... Прочиняю старовинні двері кімнати-музею Уласа Самчука в Рівному, - а там, у самісінькому центрі, вже світиться-виблискує ялинка: та не проста, а рукотворна! «Заходьте на нашу гостину!» припрошує широкою посмішкою струнка, немов тополя, Олена Медведєва: глибокі озера її очей так і вихлюпують добро та внутрішній спокій.

«Двері в світ казки мені відчинив син Андрій: років у 12 він написав казку про їжачка, який збудував хатинку з голок, скріпивши їх... згущенкою! Я подумала, що це варте уваги: але вирішила зробити не друкований варіант казки, а вишити її. Так народилася перша вишита книга «Їжачок – сто голочок». Далі десь із потаємних глибин душі виникла ось ця, в'язана спицями, «Киця-киць». А це – книга-складалка з дерева під назвою «Сонячна веселка», - вправно розгортає «сторінки» знана майстриня. - Ось зараз із великої скрині ми дістаємо плетені шпальти казки «Живі парасольки». Знаєте, казкотерапія – найдієвіша методика для потужного розвитку: перевірено часом! Для нас, дорослих, теж: бо той, хто в душі залишив хоч трі-і-шечки місця дитинству, здатний творити справжні дива!» - інтригує Олена.

- І Ви теж у душі дитина?

«Ще й яка!» - підводить до справжнісінької бурштинової казки. - Тут кожна сторіночка інкрустована камінчиками різних розмірів та відтінків. А ось праска-казка, яку виготовив майстер Олександр Каленюк, - бере до рук величезну праску, всередині якої захована казка її авторства. - Про те, як праска безтурботно жила собі в заможній родині. Коли розпочалася війна, переїхала до госпіталю, де багато працювала і зненавиділа

свою долю...Та якось підслухала розмову санітарок, які говорили, що праска допомогла врятувати життя пораненим... Подумки переносуюся до українських госпіталів, які в перші роки війни вижили на лінії вогню, в тому числі завдяки ось таким волонтерським праскам...

«А це – вітрякова казка, - звертає увагу на млин-вітряк і його мішечки з борошном-сторінки, ось шовкова, ось – мереживна, - вражає новим рукотворним фоліантом. - А це – абеткове дерево з шкіри. Ось солом'яна казка, - і в повітрі одразу пахне українським селом...

...Не встигаю впоратися з емоціями, як Олена непомітним рухом вмикає мелодію, що її «видає» книга-вертеп «Різдвяна зоря». Вертеп із оливкового дерева вона придбрала в самому Віфлеємі...

- Моя мета – ось так делікатно, трішечки повернувши «ключик», запусити в дітях механізм творчості: тоді вони зроблять те, до чого ми з вами не додумаємось! У цьому мені допомагають не-

звичні екскурсії в світ «Креативної книги» - а саме так називається мій задум і цей перевізний музей. Ось тут у нас килимки часу, на які можна сісти чи й лягти, тут – костюми казкових персонажів: адже діти звичай отожнюють себе з ними. Ще влаштуємо майстер-класи: виготовляємо ілюстрації до казок із ниток, створюємо янголів, новорічні іграшки технікою декупажу! Це вже наше «Вишиване Різдво у майстерні святого Миколая», на яке охочі записувалися ще в листопад! До речі, ось, можете приміряти, великі окуляри, які дозволяють навіть зазирнути в майбутнє...

...Вона вправно вдягає білі рукавички, і я розумію: наближаємося до «святая святих» - її вишитої класики. Олена з якоюсь особливою легкістю бере на руки (саме на руки, як дитину) перше своє творіння – Шевченків «Кобзар 1840 року». Коли актори з фільму «Поводир» приїхали до Острозького музею книги та друкарства, фоліант саме експонувався там. І вони чи-

тали його пучками пальців!

...«Народна пісня» Івана Франка, «Я поцілую мальву у щоку» Ліни Костенко і - ось вони, всі чотири «Євангелія»! Їх тексти Олена вишила своїм унікальним запатентованим шрифтом – стебнівою - без жодного скорочення(!). Сторінки кожної книги (а це так званий дикий льон)мають інший орнамент.

- Це якраз наша книга-рекордсмен, - напрочуд легко бере на руки «Євангеліє від Матвія», яке нещодавно, в День української писемності та мови, потрапило до книги рекордів України. - Важить 9 кілограмів 400 грамів, однією голкою тут вишито 88 тисяч 700 знаків, працювала над цим дітищем два роки. Креативні книги не для музею й не для рекордів створювалися, воно все з глибини душі йшло, діти мене надихали – Анастасія та Андрій, потім – онуки.

А глибину її душі ще, здається, не перевершив ніхто!Звідти – і серія вишитих мініатюр: Леся Українка, Тарас Шевченко, Іван Франко і, звісно ж, Улас Самчук з уривком із його «Волині» ...

- Мені зателефонував колекціонер з-за кордону, в якого 40 тисяч мініатюр, і запитав, чи, бува, не вишиваю їх. Тоді навіть не уявляла, як перейти з фоліанта на мініатюру. А він мені розповів про її параметри, щоб ця книга справді називалася мініатюрою. Так побачила світ ось ця «Лісова пісня» Лесі Українки з візерунками її мами, Олени Пчілки, - демонструє книжечку, яка зберігається в спеціальній різьбленій скриньці. - Для мене це була особлива енергетика двох видатних жінок-українок.

Майстриню все частіше знаходять через Інтернет і запрошують презентувати «Креативну книгу»: не лише в різні куточки України, а й за кордон. І то, каже, найбільше щастя – прислужитися людям.

... Неначе за помахом чарівної палички засвітилася ялинка, яка впала в око ще при вході. Вона цілком перевертає традиційне уявлення про Новий рік. На її верхівці маківка, а іграшки - чотирикутники або ж ромби: основи з лози (їх виготовляє син, який уже закінчує магістратуру), а всередині вишиті «подушечки» з дикого льону. М'які, безпечні для дівчорі, оригінальні й просто милі, - ось така вишита ялинка! Цим іграшковим візерункам, які вона віднайшла в архівах своєї тезки Олени Пчілки, - сотня років. Тому і ялинка - із глибинною пам'яттю поколінь: тією, яка, власне, й тримає нас на цьому світі.

...Олена розповідає притчу про двох сестер, які мали в своїх дворах криниці. Одна весь час пускала людей по воду, а друга – ні. Коли ж наступила засуха, вода в другій криниці зникла назавжди. А в першій, навпаки, перебувала з небаченою силою, - та ще й стала чистою, немов дівоча сльоза, і смачнішою, ніж раніше!

- Отак і в житті, - каже у відповідь на питання, як митцеві вижити із творчості. - Бог не завжди розраховується з нами грішми: часто віддячує здоров'ям рідних чи новими можливостями. З Новим роком!

